

From Self-Doubt to Self-Discovery
Lessons from Parshas Ki Tisah
Mrs. Aviva Orlian

1. **שמות, כי תשא, ליב: ליד.**
וביום פקדי ופקדי ופקדי עליהם חטאתם:
רש"י
וביום פקדי וגו'. עתה שמעתי אליך מלכלותם יחד, ותמיד תמיד כשאפקד עליהם עונותיהם ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות; ואין פרענות באה על ישראל שאין בה קצת מפרעון עון העגל (סנהדרין ק"ב):
2. **שמות ליב:א**
וירא העם כי-בשש משה לרדת מן-ההר... ויאמרו אליו קום | עשה-לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי-זה | משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה-היה לו:
3. **רש"י**
כי בשש משה. כתרגומו, לשון אחר, ...בא שטן וערבב את העולם, והראה דמות חשך ואפלה וערבוביה, לומר ודאי מת משה לכה בא ערבוביה לעולם
4. **שבת: פ"ט: א'**
הראה להן דמות מטתו, והיננו דקאמרי ליה לאהרן: "פי זה משה האיש וגו'".
5. **ברכות ז:א**
בקש להודיעו דרכיו של הקדוש ברוך הוא, ונתן לו, שנאמר: "הודיעני נא את דרכיך", אמר לפניו: רבוננו של עולם! מפני מה יש צדיק וטוב לו, ויש צדיק ורע לו, ויש רשע וטוב לו, ויש רשע ורע לו?
6. **כי תשא ליב: ט'**
...ראיתי את-העם הזה והנה עם-קשה-ערף הוא:
ליג'ג'
...כי לא אעלה בקרבך כי עם-קשה-ערף אתה פן-אכלה בדרך:
ליג'ה'
ויאמר ד' אל-משה אמר אל-בני-ישראל אתם עם-קשה-ערף רגע אחד אעלה בקרבך וכליתיך ועתה הורד עדיך מעליך....
ליד: ט'
...ד' ילך-גא ד' בקרבנו כי עם-קשה-ערף הוא וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו:
רש"י
קשה ערף. מחזרין קשי ערפם לנגד מוכיחיהם וממאנים לשמע:
7. **דברים ליד: יב**
...ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל-ישראל:
רש"י
לעיני כל ישראל. שנשאו לבו לשבר הלוחות לעיניהם שנאמר "ואשברם לעיניכם" (דברים ט') והספימה דעת הקדוש ברוך הוא לדעתו, שנאמר "אשר שברת" (שמות ל"ד) — וישר כחך ששברת:
8. **שמות: ליב: י"ט**
...וירא את-העגל ומחלת ויחר-אף משה וישלך מידו את-הלוחות וישבר אתם תחת ההר:
9. **מלבים**

וישלך מידין את הלוחות, וחז"ל אמרי שפרחו האותיות בעת שקרב אל העגל, וע"כ נעשו כבדים והוצרך להחזיק אותם בשתי ידיו כי הלך מהם הנשמה הנושאת אותם, וע"כ שברם אחר שחלפה הקדושה מהם:

10. שמות ליב:ט"ו

...והמכתב מכתב אלקים הוא חרות על-הלכות:

אבות: ו'ב'

וחרות על הלכות, אל תקרא חרות אלא חרות, שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה. וכל מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנגמר (במדבר כא) וממתנה נחליאל ומנחליאל במות:

11. שמות: ליב:כיה

וירא משה את-העם כי פרע הוא....

עמק. דבר לב: כה

כי פרוע הוא כי פרעה וגו'.. אחת כי פרוע הוא לעשות מה שלבו חפץ איש כל הישר בעיניו באין מפריע.

12. ספורנו

וירא את העגל ומחולות ויחר אף משה כשראה שהיו שמחים בקלקול שעשו, כענין כי רעתכי אז תעלוזי ובזה התקצף ונאש שיוכל לתקון המעוות באופן שיחזרו לתמותם והיו ראויים לאותן הלוחות:

13. Nesivos Shalom.

שהיה שבירה במעשה ידיו ית'. וי"ל שבעיקר היתה זו שבירה רוחנית, שתפקיד הלוחות היה להאיר לישראל ולקיים על ידם את הקשר בין קוב"ה וישראל, ושבירת הלוחות היתה שבירה רוחנית של מדה זו, שניתק את הלוחות מכלל ישראל. ורק השבירה בפועל היתה לעיני כל ישראל, וזה מד"כ ואשברם לעיניכם, שזו היתה גודל עצת משה במצב הזה אחר שחטאו בחטא הגדול והנורא וכמו שאמר הקב"ה למשה כי שחת עמך, שנפלו באופן החמור ביותר אחר המעמד העילאי ביותר של קבה"ת, ולכאורה היה על המנהיג להתייאש מתקנתם, אך למשה היתה עצה עבורם לשבר לבותיהם לשברי עברים. דכאשר ירד מן ההר וירא את העגל ומחולות, שלא זו בלבד שחטאו חטא כבד כזה הרי הם עוד

וענין ית'...
לנאצו עצה אלא לשבר את לבם ע"י שבירת הלוחות, שבוזה זעזע את כלל ישראל ויתאבלו. ולפי עומק שברון הלב והכרת החטא של יהודי, כך מקבל אותו הקב"ה בתשובה והוא תוזר להיות קרוב להשי"ת ודבוק בו. וזאת התדיר משה בישראל, שע"י שישברו לבנם לפני השי"ת על חטאם יוכלו לשוב להתדבק בהשי"ת גם מתוך חשכה. וזהו פי' שנשאו לבו לשבור את הלוחות לעיניהם, שהיתה כאן נשיאות לב, שהאיר לו למשה רבינו ונתרומם לבו למצוא את העצה לשבר את הלוחות ולהביא בזה שברון לב בישראל. והרי יכולים לתאר מה היה בשביל משה רבינו לשבור את הלוחות, אך נשאו לבו להציל את עם ישראל שכדאי לשבור את הלוחות ובלבד לזעזע את לבם של כלל ישראל ועי"ז יחזרו להתדבק בהשי"ת.

14. בבא בתרא י"ד:ב'

לוחות ושברי לוחות מונחים בארון

15. עירובין נ"ד: א

אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל